

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 5. Anima, habes multa bona posita in annos plurimos, &c. Non solum
avarus est qui cupit aliena, sed qui cupidius servat sua; Servat autem
cupidiùs qui sibi soli servat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

FERIA QUINTA.

DE NIMIA RERVM SVARVM CVPIDITA- TE QUÆ EST IPSA AVARITIA.

*Anima, habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce,
comede, bibe, epulare. Luc. 12.*

VERITAS PRACTICA.

Non solum avarus est qui cupit aliena, sed
qui cupidius servat sua.

Servat autem cupidius qui sibi soli servat.

RATIO prima pars hæc est, quod eadem dua sint
partes avaritia, non solum avarus est qui unam
sed & qui alteram explet partem.

Sed qui cupit aliena, partem unam avaritia: qui
cupido verò servat sua, partem in explet alte-
ram.

Ergo non solum avarus est qui cupit aliena, sed qui
cupidius servat sua.

RATIO secunda pars est, quod ille sua servat cu-
pidius qui cupiditate sua detinetur, ne in bonis
ea usus impendat.

Sed qui sua sibi soli servat, cupiditate sua detine-
tur, ne in bonis ea usus impendat.

Ergo & sua servat cupidius; addit & damnosius
quàm quaquam pius.

I. PUNCTUM.

QUOD Dominus commendat ut ab
omni avaritia sive à nimietate tem-
poralium cupiditate caveremus, egre-
gia & valde appositâ parabola corro-
boravit firmius, quam sic refert S. Lucas: Dixit
autem similitudinem ad illos, dicens, Homini cu-
jusdam divitis uberes fructus ager assultit: & cogi-
tabat intra se, dicens, quid faciam quia non habeo
quo congregem fructus meos? Et dixit, Hoc faciam;
Destruam horrea mea, & majora faciam, & illuc
congregabo omnia quæ nata sunt mihi, & bona
mea, & dicam anima mea, Anima, habes multa
bona posita in annos plurimos, requiesce, comede, bi-
be, epulare. Dixit autem illi Deus, stulte! hæc nocte
animam tuam repetunt à te: quæ autem parasti,
cujus erunt? Sic est qui sibi thesaurizat, & non est
in Deum dives.

Hæc est inquam parabola tam egregie compo-
sita non ad id solum quod prætendebat Christus
sed ad plures alios colligendos fructus, ut in ea
penitentiam expendenda, totum meritum primum

hoc punctum impendi debeat, deinde duo se-
quentia duæ propositæ Veritates singulatim
complectentur.

Ut autem tota oculis & animis fructuosius para-
bola subjiciatur tres in partes sic potest dividi ut
primò cogitur quid sibi dicat iste Dives. Deinde
quid illi Deus. Ac postremo quid nobis inde
Christus.

Quid faciam, ait ille opulentus novis redundans
bonis, quia non habeo quo congregem fructus meos.
Hic primum admirare quantum sollicitudine &
quas secum angustias invehat rerum abundan-
tia, quam verè Christus dixerit spinosas esse di-
vitiarum, nec in eorum abundantia que possidentur
vitam & pacem stare. Quod præclare admodum
S. Gregorius profecit in illa verba libri Job:

Cum jactantur fuerit, arboribus, assuetis, & omnis
dolor servet super eum. PRIVS, inquit, anhelat per
avaritiam concupisita congregare, & cum quasi in
quodam ventre avaritia multa congestis, jactan-
tus arboratur: quia dum anxietur qualiter acqui-
sita custodiat, ipsa eum sua jactet angustiat. Qui
ergo ex abundantia coangustatus dicebat, quid faci-
am, quasi multo cibo pressus astuabat. Penitentiam
quæ votis appetit ut uberes fructus ager illius affer-
ret. Ecce autem vota completa sunt quia fructus ub-
eres ager assultat, sed quia ad reconandum loca
non sufficiens, multiplicatus dives quid faciat, igo-
norat. O angustia ex jactate nata! de ubertate a-
græ angustatur animus amari. Dicens namque, quid
faciam, profecto indicat quia votorum suorum as-
fectibus pressus, sub quodam rerum fasce laborabat.

Sic S. Basilus & ex eo S. Ambrosius, qui & ad-
dunt non tantum ex his verbis apparere angus-
tias divitis, sed & inopiam & egestatem. Egens
vox ista est, inquit, quid faciam? unde cibus? unde
de vestitus? Iudem cruciatibus pro sollicitudine fa-
cilitatum, quibus pauper pro egestate torquetur.

Tum verò pergens miser ille dives, hoc faciam
ait, Destruam horrea mea, & majora faciam, & il-
luc congregabo omnia quæ nata sunt mihi, & bona
mea. Cui ego respondeo, inquit S. Ambrosius. Et rectè
quidem facis, nam verè destruere debes horrea
ini-

iniquitatis, & ea qua male edificaverat manibus suis ipse subvertit: Destruere promptuarium, ex quibus nullus misericordiam consecutus est: dejecto ac subvertit mammona obscura & tetra domicilia. Destruam, inquit horrea mea, & majora edificabo. Quod si & ista repleveris, quid quaso facturus es? Et iterum sine dubio destrues, & iterum reedificabis. Et qui finis stulti huius laboris & bravij, & instanter edificare, & instantius destruere? Et alibi: Recte destruet qui sapienter edificare non novit. Destruet horrea quia non novit sua frumenta dividere sed claudere. Et majora, inquit, faciam. Infelix: vel id dispensato pauperibus quod pro sumptu edificationis impendit.

Concludit tandem inops opulentus: Et dicam anima mea: Anima, habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce, comede, bibe, epulare. O VERBA, inquit S. Basilus, verba stultissima! o demeritiam singularem: nam si porcinam habuisses animam, quid aliud ipsi enuntiare potuisses? Itane pecunias suas? ita bonorum anima ignorans, eam ut exceptes carnalibus bonis: & quacumque alvi secessus recipit, anima definet? Si plena est bonis operibus, si Dei gratiam sibi conciliavit, & familiariter ascivit, tum sanè multa bona habet, tum latari poterit bona latitans. Iam quando terrenam sapit, & Deum habes ventrem, totus quoque caro effectus, visio sis affectibus obsequeris, audi te dignam appellationem quã tibi nullus homini, sed ipse Dominus indidit: Stulte, hac nocte animam tuam abs te repetunt; qua autem preparasti, cuius erunt?

SECUNDUM est huius Parabolæ caput, nempe quid Diviti responderit Deus ubi primũ quod ad veritas, sapiens est monitum Divi Ambrosij: Vide, inquit, dispensationem iusti iudicij Dei. Indulget ei (diviti) proderit ac proferre omnia consilia sua, publicare sententiam suam, ut & ipse dignam tali mente ac voto sententiam ferat. Quod utique propterea scriptum est non tantum ut quid ille passus sit, nosceremus, sed quomodo nos effigere debeamus, ne similiter condemnemur.

Quis autem hominum credidisset hunc esse stultum qui raro uberes anni proventus fecisset? Sed quam diversa sint iudicia Dei & hominum quis ignorat? Sic itaque iudicio Dei stultus est ille qui solum in bonis habet quæ caduca sunt & temporalia. Stultus ille est, qui sibi plurimos promittit annos. Stultus ille qui sibi iam iam morituro nulla parat subsidia. Stultus qui cum cælum sibi potuisset emere bonis suis, maluit cælum & bona sua perdere. Stultus, qui bona sua vocat, quorum nulla secum auferre potest,

Recte stultus, ait S. Ambrosius, quia anima sua corporalia subministrat, quia recondit qua cui servet, ignorat. Et ideo ei dicitur, quia autem parasti cuius erunt? quid quotidie metiris & numeras & obsequas? quid aurum trucas, argentum ponderas? Quanto melius est liberalem esse dispensatorem quam sollicitum custodem?

Aprè autem S. Gregorius in hæc verba Jobi trigesimo quarto, subito morientur, & in media nocte curvabuntur populi, & pertransibunt, sic rem totam illustrat. Quamlibet, inquit, serò de hac vita tollantur iniqui, subito & repente tolluntur, quia finem suum cogitando pravideri nesciunt. Subitum est homini quod ante cogitare non potuit. Subitò dives ille stultus raptus est, qui horrea qua præparabat, deseruit, & inferni locum quem non pravidebat, invenit. Ad aliud exercebat animam per cogitationem, sed ad aliud emisit per sententiam. Aliud dum viveret contemplatus est, aliud dum moreretur, expertus. Reliquit enim diu tractata temporalia & inopinata invenit æterna. Unde ei propter hanc ignorantiam cecitatis sua, bene per divinam sententiam dicitur: Hac nocte repetunt animam tuam à te. In nocte quippe ablata est qua in obscuritate est cordis amissa. In nocte ablata est qua considerationis lucem habere noluisti, ut quod poterat pati, pravideres.

SUPEREST Tertium, quid inde Christus ad omnes documentum eliciat. Sic est qui sibi thesaurizat, & non est in Deum dives! Id est, sic stultus habetur Deo, sic dum sibi plures vitæ annos pollicetur, de repente incogitans rapietur, sic nihil secum auferet nisi culpas & æternæ incentivæ pœnæ. Qua certè sententia vix ulla est in Scripturis formidabilior, sive multitudinem hominum spectes quos comprehendit, sive genus supplicij quod denuntiat. Quis enim est hominum qui sit in Deum dives? quid est esse divitem nisi abundare rebus, quid divitem apud Deum, nisi abundare his rebus quæ censentur apud Deum divitiæ, quales sunt humilitas, contemptus sui, ceteræque virtutes integræ ac perfectæ? Quis porò his abundat virtutibus? Quod rarior veræ virtutis abundantia quam ipsa virtus? quis proinde censeri poterit dives apud Deum? Et tamen qui non est ita dives, nullum alium expectare debet finem, quàm illius stulti qui morte improvisa raptus est, id est, impcensens, id est, in peccatis mortuus, id est, in inferno sepultus. Et potest dici quid gravius? Et cum à nimia rerum cupiditate dimanet ista per-

L. de Nabu
the. c. 7.Iob. 25.
L. 25. Mor.
c. 2.L. de Nabu
the. 7.S. Basilus
hom. de
hæc par.

S. 64.

nicies, quis non attentius ad ipsas usque radicem fibras hanc radicem malorum omnium evellendam curabit?

II. PUNCTUM.

Extota proinde Christi Domini parabolica similitudine discendum hoc in primis proponitur, quanto sit studio temperanda hæc rerum nostrarum cupiditas, quæ non minus avaritiæ nomen sibi allinit, quam fœda illa rerum alienarum appetentia.

Ser. 196.
de semp.

Verè enim verum est quod S. Augustinus docuit & jam forte alias auditum est, sed modo expressius declarandum venit: *Non solum avarus est qui cupit & qui rapit aliena, sed qui cupidus servat sua.*

2.2.9. 118,
a, 1, ad 2.

Ratio quæ brevius contrahetur quàm fuerit proposita sic evidenter constat, Nam si avarus est qui cupit aliena, quod pars quædam hæc sit & species avaritiæ, cur non æquè diceretur avarus qui cupidus servat sua, cum sit ex æquo pars hæc avaritiæ, nec minus propria species; Audi enim Divum Thomam: *Avaritia peccatum est quo quis supra debitum modum cupit acquirere vel retinere divitias.* Et paulò post declarans quomodo sit peccatum in proximum & in seipsum, docet esse in proximum *indebitè usurpando qua sunt proximi*; At verò in seipsum, *immoderate amando & desiderando divitias, aut se in eis delectando*, Ac rursum ubi agit de virtute quæ huic opponitur vitio, respondet esse *Iustitiam quoad illam scilicet primam partem & speciem qua quis cupit & retinet aliena*: quoad verò alteram qua quis sua cupidus servat & his destinetur, Liberalitatem illi esse oppositam, cuius hoc proprium munus est affectionem animi circa divitias moderari. Vide ne quam pari modo de utraque vitij loquatur specie, quamque patitur avarus ille sit qui sua tam cupidè diligit ut sit tenax & parcus, quam qui aliena tam avidè possidet ut sit injustus?

Ecclesi 5.
Ibid. 14.
Ib. 31.

Sic omnes passim Scripturæ, sanctique Patres non aliter frequentius avarum expriment, quàm qui nimio temporalium retinetur affectu, sive illa sint propria seu aliena fuerint, *Avarus non implebitur pecunia: & qui amat divitias, fructum non capiet ex eis. VIRO cupidus & tenax sine ratione est substantia. Qui aurum diligit, non iustificabitur.* Atque in hunc plane sensum quod gravius de avaritia dicitur nempe quod sit *idolorum seu simulachrorum servitus*: sanctus Augustinus de immoderato avarorum affectu interpretatur quo, inquit, *in sordibus pecunia inbaro-*

Ephes. 5.
L. 11. de ci.
vit. 2. 25.

scunt, ibique suum finem ac summum bonum perunt, & tanquam idolum colunt.

Nonne hæc satis ad intellectum quo agnoscas te avarum esse si cupidus tua servas aut diligas? Eruntne verò iatis ad affectum? Plurane tibi oportet ad detestationem vitij? Possesne avari nomen admittere? non etubesceres ad hanc infamiam? nonne ut injuriam acciperes si de te diceretur, *cor habet exercitatum avaritia*. Hoc tamen de te ait S. Petrus si cupidus tua servas & diligas.

2. Pet. 1.

III. PUNCTUM.

SERVAT autem cupidus qui sibi soli servat. Hæc adjungenda fuit præcedenti Veritas, ne quis forte ad evitandum avari nomen negaret se cupidus sua servare ac diligere; hoc est videlicet certissimum nimie cupiditatis argumentum tibi soli tua servas, seu quod idem pene est, nisi libenter & liberaliter quantum potes, pauperibus eroges. Quid enim est illud servare cupidus nisi plus nimio, nisi plus quam oportet? Undenam autem agnoscat illud nimium aut illud plus nisi quando in bonos usus essent impendenda quæ servas, sola cupiditate teneris, ne illa impendas?

At si tibi soli tua servas, quid est quod te ab illis bonis usibus sive opportunis impensis detineat, nisi sola illa tua cupiditas sive tuorum amor bonorum? unde quid sequitur nisi hoc idè esse servare sua cupidus, & sibi soli servare? Ac proinde ad praxim si quod cupidus in te est, si quod cupiditatis est nimium velis moderari ac temperare, ne tibi soli tua servas, da libenter egentibus: aut nisi dederis, nosce te ipsum, nosce te cupidus tua diligere, nosce non minus esse avarum quam si aliena cuperes aut raperes. Sic ex utroque S. Gregorius, *Admonendi sunt, inquit, qui nec aliena appetunt nec sua largiuntur ut sciunt felicitè quod ea de qua sumpti sunt, cunctis hominibus terra communis est, & idcirco alimenta quoque omnibus communitè profert. Incassum ergo se innocentes putant qui commune Dei munus sibi privatim vendicant, qui cum accepta non tribuant, in proximorum nece grassantur, quibus tamen quoti die perimunt quot morientium pauperum apud se subsidia abscondunt.*

Et post nonnulla: *Hi autem dicere nonnumquam solent: Concessis utimur, aliena non quarimus: & si dignam misericordiam retributione non agimus, nulla tamen per versa perpetravimus. Quod idcirco sentiunt, quia videlicet aurum coralis & verba ea testibus stannum.* Neque enim aves in

EVAN.

Evangelii qui induebatur purpura & bysso, qui epulabatur quotidie splendide, aliena rapuisse, sed infructuosè propriis usus fuisse perhibetur: eumque post hanc vitam ultrix gehenna suscepit, non quia aliquid illicitum gessit, sed quia immoderato usutantum se licitis tradidit. Admonendi sunt tenaces ut non verius quod hanc primam injuriam faciunt Deo, quia danti sibi omnia, nullam misericordiam hostiam reddunt. Hinc enim Psalmista ait. Non habis Deo placationem suam, nec pretium redemptionis animæ suæ. Pretium namque redemptionis dare, est opus bonum præveniens nos gratia reddere. Hinc Ioannes exclamat, dicens. Iam enim securus ad radicem arboris posita est: omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur. Et in ignem mittetur. Qui ergo se innocios quia aliena non rapiunt asstant, istum securus vicinæ prævideant, & torporem improvida securitatis amittant, ne cum ferre fructum boni operis negligunt, à presentis vita fundantur quasi ex viriditate radicis excidentur.

Atque hinc, ne à nostra Parabola longius abeamus, hinc cerè S. Ambrosius, sanctum ut dixi sequutus Basilium, graviter & multis illum nostrum parabolicum urget divitem quod sibi sua soli servaret, nec de alijs inde fovendis ullo modo cogitaret. Vide, inquit, beneficijs divinis dives quam ingratus existat: Communis hominum natura non meminit, æquum non putat saltem ex superfluis aliquid egentibus imperiri. Et post multa: Sed recordare o homo, quis est qui largitus est tibi? Ipsam qui sis, in memoriam te voca. Servus es Dei: Et dispensatio tibi commissæ est dominicæ facultatis. Quid est quod multis prælatum est? Non est utique siæ causa quod tibi à dono & iusto Deo officium tibi tribuitur largiendi, alijs necessitas imponitur indigendi. Dispensatorem igitur consertorum suorum te ex Dominicæ facultatibus esse cognosce. Nec existimes quod omnia ventri & delicijs tuis terra producat. Qua in manibus habes, commissæ tibi magis quam concessa cognosce: parvoque aliquantulum super ijs lateris, & abutit eis voluptuosius delesteris. Cum verò hæc pariter cû vita nostra defluerint, rationem dispensationis nostræ vocemur Domino reddiduri. Hic mihi te paulisper indulgè o quis es qui divitiarum dispensationem in hoc mundo sortitus es. Et in illo terribili Dei Iudicij tribunali adstantem, paululum quid vacans, sic ament vacare potes à divitiarum sollicitudinibus, int uere. Cum interrogari caperis, commissas tibi opes cum quibus egentibus divisisti, quibus necessitatem patientibus subvenisti, quos de carceribus, de vinculis, de gladio profusa pecu-

nia liberafisti, quibus pupillæ pater, cui vidua vir castus provisionibus extitisti: Pecunia mea, fructus mei quid apud te operis, quid utilitatis habuerit? Tu ad hæc sine dubio respondebis, omnia simul reposita ac recondita claustris validissimis & signaculis tutissimis communitur: nulli quidquam tribui, quinimo, & ad custodienda & vigiliis meas addidi, curas impedi, sollicitudines tribui. Sed stulto consiliario usus es temetipso, deliberans enim ais, quid faciam? Consequens utique erat te de talibus deliberante dicere: Aperiam horrea mea, & replebo esurientes animas pauperum. patefaciam quæ recondita sunt, & invitabo indigentes, ac relebo afflictos, imitabor beatum Ioseph & humanitatis voce proclamabo, si quis indiget panibus, veniat ad me, & gratiam quam Dominus indulgentiori liberalitate mihi largitus est, communem cum omnibus faciam. Velut ex communibus ergo fontibus hauriat, unusquisque quod sufficit. Sed tu nihil tale non solum proloqueris, verum nec cogitas quidè, quinimo hominibus quidem divina invides beneficia, tuam verò ipsius animam malignis consilijs affligis, & cogitas abundantiam Dei, humanam facere penuriam.

Quod si difficile putas, o homo magnificentiam divina largitionis imitari, imitare terram: si levare sursum oculos non potes, saltem ea qua deorsum sunt, & in pedibus tuis, inuere. Affer etiam tu fructum sicut terra, noli esse deterior insensibili elemento. Ita enim fructus quos affert, non suis usibus vendicat, sed tuis ministrat obsequiis: Tu verò fructus illius solus invadis, & tibi soli concludis. Quod si tantum aviditatis te morbus constrinxit, ut tua velle facere omnia, accipe & ad hoc salutare remedium. Beneficium largienti præbens magis permanet quam suscipienti: Nam misericordia quidem ad indigentem pervenit, gratia autem multiplicata mercedis permanet tribuenti. Esurienti dedisti panem, ille quidem passus est & refectus, sed ad te redit quod dedisti cum fructibus & usuris. Quod si id difficile putas, considera frumentum quod seminatur in terra, si non ad seminantis potius quàm ad suscipientis lucra cedis. Et quæ illic plura fufus prosequitur; brevius autè, nec minus luculenter in libro quem inscripsit de Nabuthæ. Tunc inquit, te voce convenio: Habes multa bona in annos multos posita, potes & tibi & alijs abundare. Habes fecunditatem publicam. Quid destruxit horrea tua? ostendo tibi ubi melius tua frumenta custodias, ubi bene sepias, ubi fures ea tibi auferre non possint. Include ea in corde pauperum, ubi nulla sinea, nullus gurgulis ea consu-

at, nulla corrumpat vetustas. Habes Apothecam, opum sinus: habes apothecam viduarum doctos: habes apothecam ora infantium & lactantium perfecisti laudem. Ista sint tibi apotheca, qua manent in eternum, ista sint tua horrea qua fecunditas futura non destruat; Dai tibi fecunditatem

Deum, ut aut vincas aut condemnet avaritiam tuam, quo excusationem habere non possis. Tu vero quod per te multa nasci voluis, tibi selive servas imo & tibi ipsi adimis. Magis enim servares tibi, si dissipares alius.

Vide in 3. p. Dominica 6. & 8.

FERIA SEXTA.

DE PERDITIONIS ÆTERNÆ PERICULO EX DEFECTU PÆNITENTIÆ.

Nisi Pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Luc. 13.

VERITAS PRACTICA.

Non avertes periculum, nisi advertas diligentius.

RATIO EST, Quia perditionis æterna periculum de quo hic agitur, non avertes, nisi veram habueris pœnitentiam.

Sed nisi advertas diligentius, veram non habebis pœnitentiam.

Ergo non avertes periculum, quod tamen subire nollis, ac proinde prava vendum modo assentius

I. PUNCTUM.

ADERANT autem quidam in ipso tempore, ait sacer Evangelista, nuntiantes illi de Galilæa, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiorum, Rebelles scilicet contra Romanos hi erant Galilæi, qui dum sacrificium offerrent, occisi sunt & ita sanguis eorum mixtus est cum sanguine hostiarum quas iu mactabant. Et respon. dens Dominus dixit illis: Putatis quod si Galilæi præ omnibus Galilæis peccatores fuerint, quia talia passi sunt? Non, dico vobis: Sed nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Sicut illi decem & octo supra quos cecidit turris Silos, & occidit eos, putatis quia & ipsi debitores fuerint præter omnes homines habitantes in Ierusalem? Non, dico vobis: & si pœnitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis.

Ex quibus Domini verbis ita consequenter repetitis triplex elicitur morale documentum. Primum est quod ex humanis quæ videmus inferri supplicis, æternæ cogitandæ sunt pœnæ quas peccatores incurrent. Secundum est, quod sicut apud homines non hi solum puniuntur qui sunt insigniores in aliquo crimine, sed qui etiam minora quædam perpetrant, quales erant isti Galilæi quos Pilatus iussit occidi, sic apud Deum, non de cetero tantummodo, sed quilibet pecca-

tores nisi veram peccatorum habuerint pœnitentiam, certissime punientur. Tertium denique quod cum sint multi peccatores, & pauci quos verè pœniteat sui peccati, serio id cogitandum & advertendum, ac proinde semel ac iterum duplicato exemplo repetit, & ad omnes pertinere periculum docet ut omnes sibi prospiciant, & quo minus forte sibi timerent aliqui quod non sint ex deterioribus, tanto illis cavendum attentius ne hac peccati fallacia deludantur, quia sic tantò damnosius periclitantur, quia tanto minus diligenter advertunt ut avertant periculum, quam obrem quisquis ex illis est, audiat Veritatem propositam, Non avertes periculum, nisi advertas diligentius.

Non avertes nempe periculum de quo Christus hic agit, periculum peccati committi, periculum pœnæ subeundæ, periculum perditionis æternæ, non avertes illud periculum nisi veram aliquando habeas pœnitentiam. Nam cum revera sis peccator & plurimum forte aut graviorum quam putas peccatorum reus, tam necessaria est tibi pœnitentia, ut nunquam alioquin possit peccatum remitti, neque nisi remisso plenè peccato possit umquam averti periculum illius pœnæ quod mereatur. Nonne hoc ita esse credis? An putas quemquam in peccato posse salvari? An putas peccatum tolli nisi peccatorem pœniteat? quorum illæ Christi voces tam absolutæ, tam constantes, tam omni ex parte certitudinis obfirmatæ: Nisi pœnitentiam habueritis, si pœnitentiam non egeritis, similiter omnes peribitis. Id est, tam verè de futuro, quam verè de præterito, cum non minus illud certò eveniat quam quod jam certò evenit.

Nec profectò est laia Sacramenti ullius necessitas, seu aliter declarata quam hac eadem voce,

Nisi